

N:o 166.

Af herr **C. F. Petersson** i Dänningelanda, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof.

Frågan om delningen af Hernösands stift i tvenne stift har under åttonde hufvudtiteln i statsverkspropositionen till innevarande Riksdag understälts Riksdagens pröfning. Som bekant torde vara, väcktes förslag i samma ämne vid 1893 års riksdag dels genom en kongl. proposition, n:o 47, dels genom en af herr O. Jonsson m. fl. i Andra Kammaren väckt motion, n:o 226. Kongl. Maj:t föreslog då Riksdagen att medgifva, att Vesterbottens och Norrbottens län finge från den 1 januari 1895 fränkiljas Hernösands stift för att bilda ett särskildt stift; uti motionen åter hemställes, att Riksdagen, under vilkor att Kalmar och Visby stift sammansloges till ett stift, så snart en sådan sammanslagning genom de nuvarande biskoparnes i Kalmar och Visby afgång eller eljest möjliggjordes, måtte medgifva, att Vesterbottens och Norrbottens län måtte från den 1 januari 1895 fränkiljas Hernösands stift för att bilda ett särskildt stift.

Med anledning häraf hemstälde sammansatta stats- och lagutskottet, som haft att förberedelsevis behandla ärendet:

a) att Kongl. Maj:ts förevarande framställning måtte af Riksdagen bifallas; och

b) att Riksdagen, med anledning af herr O. Jonssons m. fl. ofvan omförmälda motion, måtte i skrifvelse till Konungen anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning, huruvida icke Kalmar och Visby stift lämpligen kunde till ett stift förenas, äfvensom för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen kunde föranleda.

Första Kammaren biföll utan votering utskottets hemställan såväl i mom. a som i mom. b. Andra Kammaren åter afslog utskottets hemställan och biföll motionen, med uteslutande af orden »från den 1 januari 1895», med 138 röster mot 56.

För den behandling frågan sedermera undergått lemnas redogörelse i bil. till statsverkspropositionen: Åttonde hufvudtiteln, 1:sta punkten, och tager jag mig friheten dit hänvisa. För egen del hyser jag den åsigten, att, enär en delning af Hernösands stift anses böra ega rum, en sådan delning bör åstadkommas genom en omreglering utaf stiftet utan ökning af deras antal. De skäl, som vid 1893 års riksdag anfördes för en sådan lösning af frågan, synas mig icke hafva blifvit vederlagda, och än ytterligare stärkes jag i min åsigt af den omständigheten, att, såsom ofvannämnda bilaga till statsverkspropositionen upplyser, numera förslaget beträffande Visby stifts sammanslagning med Kalmar stift — under förutsättning att Herrnösands stifts delning ej låte sig genomföra utan rubbning af stiftsindelningen i södra delarna af riket — tillstyrkts af domkapitlen i Kalmar och Linköping.

Särskildt har domkapitlet i Kalmar — under erinran att Kalmar stift hade en folkmängd af omkring 150,000 personer, fördelade på 45 pastorat med 69 församlingar och 79 presterliga lägenheter, och att motsvarande siffror i Visby stift utgjorde 50,000, 44, 93, och 50 — anført, hurusom, då samma siffror i Kalmar stifts Ölandsdel utgjorde 30,000 23, 34 och 34, Visby stift med allenast omkring en tredjedel öfversköte denna del af Kalmar stift, samt att, då ett stift, bestående af nuvarande Kalmar och Visby stift, komme att utgöras af omkring 200,000 personer, fördelade på 89 pastorat med 162 församlingar och 129 presterliga lägenheter, detsamma skulle blifva ett bland de minsta i riket. Samma domkapitel har vidare — allt enligt bilagan till statsverkspropositionen: Åttonde hufvudtiteln, 1:sta punkten, sid. 6 och 7 — anført, att, ehuru understundom inträffade, att personalförbindelsen mellan fastlandet och Gotland vore synnerligen försvarad och någon gång upphäfd, domkapitlet dock egde en lång erfarenhet i dessa förhållanden med afseende å Öland samt ansåge svårigheterna i denna del med det mera aflägsna Gotland icke vara oöfvervinneliga.

Vid sidan af dessa tillstyrkanden från domkapitlen i Linköping och Kalmar synes mindre afseende böra fästas dervid, att Visby domkapitel afstyrkt förslaget att sammanslå Visby stift med något stift på fastlandet. Det var knappast annat att vänta, då man känner, huru angelägen gotländingen är, att hans ö skall vara ett afskildt, sjelfständigt land för sig. Ur en mindre ensidig synpunkt torde det dock

tvärtom vara önskvärdt, att denna ö så nära som möjligt förbindes med fastlandet. Af domkapitlens i Linköping och Kalmar yttranden framgår, att ur saklig synpunkt hinder icke möter för att förlägga Gotlands stiftsstyrelse till fastlandet, och det är äfven svårt att förstå, att, då i vårt grannland ön Bornholm kan tillhöra Sjællands stift, Gotland icke skulle kunna tillhöra Kalmar stift.

Af alla dessa skäl föranlåtes jag att föreslå,

att Riksdagen, med afslag å Kongl. Maj:ts hemhemställan i 1:a punkten under åttonde hufvudtiteln i statsverkspropositionen, ville medgifva, att under vilkor att Kalmar och Visby stift sammanslås till ett stift, så snart en sådan sammanslagning genom de nuvarande biskoparnes i Kalmar och Visby afgang eller eljest möjliggöres, Vesterbottens och Norrbottens län må fränskiljas Hernösands stift för att bilda ett särskildt stift.

Stockholm den 28 januari 1896.

C. F. Petersson.

N:o 167.

Af herr **A. W. Styrlander**, *angående nedsättning af tullen å spanmål.*

Då, enligt min åsigt, de tullsatser, som af förra årets Riksdag åsattes spanmål, omalen och malen, äro oskäligt och obehöfligt höga, tillåter jag mig vördsamt föreslå,

att Riksdagen ville besluta att nedsätta tullsatserna å spanmål, omalen och malen, till de i tulltaxan af den 8 juni 1892 angifna belopp.

Vördsamt anhålles om remiss till bevillningsutskottet.

Stockholm den 28 januari 1896.

W. Styrlander.